

Straža v viharju

Izhaja vsak četrtek • Posamezna številka stane Din 1.50
Celoletna naročnina Din 35.— • Čekovni račun: „Straža v viharju“, Ljubljana, št. 16.790

Izdaja: Konzorcij „Straže v viharju“ (A. Tepež) • Urejuje: R. Čuješ
Uredništvo in uprava: Ljubljana, Miklošičeva 5 • Tisk Jugoslovanske tiskarne (K. Čeč)

Ljubljana, 23. decembra 1937

Leto IV — Številka 12

OB ROJSTVU

Sionsko ljudstvo, glej,
Gospod
pride reševat narode.
S Siona zasije svetloba
Njegove lepote.
Jeruzalem,
vstani in stopi na višavo
in poglej radost, ki prihaja.

In ti, Betlehem, zemlja Judova,
nikakor nisi najmanjši med knežjimi
mesti Judovimi;
zakaj iz tebe bo izšel vojvoda,
ki bo vladal moje ljudstvo Izraela (Mih 5, 2).
Pridi, pridil!
zakaj zemlja joče, dan se je nagnil.
Pridi že skoraj, nam Zaželeni,
z milostjo in tolažbo naše duše odeni.
Pridi, pridil...

In Beseda je meso postala
in med nami prebivala (Jan 1, 14).
Angel jim je rekel: Ne bojte se;
zakaj, glejte, oznanjam vam veliko veselje,
ki bo za vse ljudstvo:
Rodil se vam je danes v mestu Davidovem
Zveličar,
ki je Kristus Gospod (Lk 2, 10).
In pohiteli so, prišli tja in našli Marijo
Jožefa in dete, v jaslí položeno (Lk 2, 16).
In ti Betlehem...
Blagor tvojim zemljam, tvojim vodam in goram,
tvojemu dnevu in noči, tvojemu soncu in
zvezdam!

Zakaj v tvoji tihoti je prišla na svet
Beseda,
ki je med nami prebivala,
Modrost,
ki je izšla iz ust Najvišjega,
Resnica,
ki je uredila vse umnosti,
Življenje,
ki nikoli ne usahne.
O Emanuel,
naš Kralj in Knez miru,
o Milost,
ki si uničila hudobijo,
o Ljubezen,
ki si strla željo satanovo,
o Večnost,
ki si se sklonila v čas!
Pridi, pridil...

O Gospod in Voditelj Izraelove hiše;
o korenina Jesejeva, ki si v znamenje
ljudstvom
in bodo pred teboj kralji umolknilí in te
narodí molili;
o ključ Davidov, ki odpreš in nihče ne zapre,
pridi in izpelji iz ječe jetnika,
ki sedi v temi in smrtni sencí!
O Vzhajajoči
svit večne Luči in sonce Pravice,
pridi in razsvetli našo temo!
Pridi, pridil...
Liturgične sentence božičnih dni prelil v pesniško obliko Fr. Kunstelj.

Usem naročnikom, bralcem in prijateljem želimo blagoslovljene božične praznike in blagoslova ter uspehov polno leto 1938.

Uredništvo in uprava.

Murillo

Božič leta 1937. Novo leto 1938. Kakšna znamenja ju spremljajo? O čem govori človek ob letošnjih jaslích in ob vstopu v novo leto? Nemir, trpljenje, stiska, zmeda, bol, nejasnost, nered. Mnogi ne bodo imeli jaslic, še številnejši zametujejo božje Dete in njegovo odrešenje.

Nemir.

Nemir se je vselil v dušo sodobnega človeka. Nemir, ki povroča strah in blodno iskanje. Nemir zaradi notranje praznote, zaradi pomanjkanja trdnih temeljev, na katerih je človeštvo stoletja slonelo in ustvarilo tako kulturo, ki neizmerno prekaša ono, ki jo je človek pred krščanstvom dosegel. Človek je zavrgel te temelje in živi danes v večnem nemiru pred neznanimi novimi, strašnimi dogodki: pred zunanjo ali državljansko vojno, pred takim ali drugačnim preganjanjem, pred to ali ono zmo-to ali nesrečo.

Mir.

Božje dete nam vsako leto prinaša mir. »Mir ljudem na zemlji...« Njegov nauk, njegova resnica, življenje po njegovih načelih mora roditi mir. Mir v srcih, mir v medsebojnih odnosih, mir v delu in ustvarjanju, mir v pridobivanju, delitvi in uživanju potrebnega vsakdanjega kruha, mir med narodi in državami.

Kapitalizem.

Še velja o neusmiljenem kapitalizmu to, kar je povedal papež Leon XIII. v okrožnici »Rerum novarum« ter je isto tako ostro ponovil Pij XI. v okrožnicah »Quadragesimo anno« in »Divini Redemptoris«. Bolj kot kdaj lahko rečemo tistim, ki krivično trgajo težko prislužene plače in izrabljajo delovne sile za svoje bajne dobičke, bolj kot kdaj in komu lahko rečemo danes tem s sv. Jakobom: »Bogatini, jokajte se in tarnajte nad stiskami, ki pridejo na vas. Vaše bogastvo je preperelo in vaša oblačila od molja razjedena. Vaše zlato in srebro je zarjavelo in njuna rja bo pričala zoper vas in razjedala vaše meso kakor ogenj...«

Komunizem in nova poganstva.

S pretvezo, da hoče izboljšati usodo delovnih slojev, nastopa z odurno in nečloveško krutostjo navidezni nasprotnik kapitalizma, komunizem z vsemi svojimi odtenki. Komunizem zavestno pobija vero v Boga in odrešenje po Kristusu. Na najvišje mesto postavlja snov in človeka ter vero v popolno tostransko zadostitev vsem človeškim potrebam. Sorodno z novim zmotnim poganstvom narodnega socializma jemlje človeku njegove pravice, zasužnjuje njegovo osebnost, zanikuje nadsvetni

izvor države in državne oblasti, uveljavlja brezbožno in pogansko vzgojo otrok in zlorablja državno oblast v krivično nasilje.

Proti Bogu.

Od takrat, ko se je prvi človek uprl, lahko skozi vso zgodovino zasledujemo borbo proti Bogu. Vendar so se borili proti Bogu le redki posamezniki, pozneje tudi večje ali manjše skupine; danes pa so nastali mogočni sistemi, ki so napovedali Bogu skrajno borbo na vsej črti, na vseh področjih. Hočejo ga vreči iz vsega javnega življenja, pa tudi iz najskrivnejših globin duše vsakega posameznika. Pij XI. pravi v okrožnici »Divini Redemptoris«: »Prvič v zgodovini smo priče hladno začrtane in točno pripravljene borbe proti vsemu, kar je božjega.«

Boj proti komunizmu.

Ni treba ponavljati, da je komunizem »sistem, poln zmot in prevar, ki nasprotuje tako zdravi pameti kakor božjemu redu«, in da smo zato dolžni skrbeti vsi, da se ta zmota odpravi s sveta. Za nas velja železno povelje, boriti se proti komunizmu iz razlogov, ki zadevajo tostranski družbeni red kakor večno resnico. Proti komunizmu moramo voditi načelno borbo, onemogočiti komunistične voditelje in zapeljivce, na drugi strani pa se truditi, da bi bile deležne milosti odrešenja po komunizmu zapeljane množice najbednejših in najbolj obupanih. Saj je goiovo prav na te misli sv. oče, ko je pred kratkim rekel francoskim škofom: »Mnogo govore o francoskih katoličanih in ponujeni roki... Ali naj sprejmemo ponujeno roko? Jaz bi to rad; ponujena roka se ne odbije, toda le, če ni to v škodo resnice. Resnica je Bog in Bog ne more biti žrtvovan. Oni, ki govorijo o ponujeni roki, se s tem ne izražajo jasno. V njihovem govorjenju so konfuzije in nejasnosti, ki jih je treba razpršiti. Sprejmemo torej njihovo ponujeno roko, toda zato, da jih pridobimo za Kristusov nauk. In kako jih bomo privedli do tega nauka? Z razlago? Ne, z življenjem po njem v vsem, kar ima dobrega v sebi. In v okrožnici »Divini Redemptoris« nam je dal sv. oče v pretresljivih besedah točna navodila za naš boj proti zmotam »brezbožnega komunizma«.

Delo »Katoliške akcije«.

Verujemo v odrešilno moč Kristusove resnice. Verujemo v končno zmago tega, kar mora zmagati. Za nas pa velja, da zahteva Kristus za odrešitev našega sodelovanja. Naš čas velikega odpada zahteva velikega sodelovanja, velikega apostolata. V vseh gibanjih, v vseh poklicih, v rodbini, v vseh oblikah življenja in delovanja morajo nastati nova, sveža katoliška jedra, ki naj vplivajo na okolico in jo zopet pridobijo za Kristusa. Sv. oče nam postavlja za zgled žosiste. Tako je rekel francoskim škofom: »Dragi škofje, dragi bratje, srečen sem, da vas vidim, srečen sem, da se vam morem zahvaliti za tolažbo, ki prihaja iz vaše in naše drage Francije; zahvaljujem se vam za tolažbo, ki mi jo dajejo dragi žosisti, žastiti, žesisti

Najin sveti večer

Kako to, da se tudi ti, draga tovarišica, vedno znova veselíš božiča? Saj je vendar vsaka stvar lepa le v začetku, zastarela pa izgubi blesk, nikdo se za njo ne meni. In vendar obhajamo božič že toliko časa, pa kljub temu ni izgubil svoje lepote.

Božič — rojstvo Gospodovo. Samo spomin je sicer, toda če veš, kaj ti je dal nekoč ta dan, moraš biti neizmerno srečna. Malo Dete je prišlo na svet, vsemogočni Bog, ki je iz tebe napravilo božjega človeka, ki ti je odprlo nebo — Boga, edini tvoj cilj, ki ga moraš doseči in v katerem boš utešila vse hrepenenje svoje nemirne duše. Rodil se je Kristus — zgled neskončne popolnosti, ki jo moraš upodabljati v sebi, da boš tako Kristusa ponesla tudi drugim. Kako boš doživela sv. večer — rojstvo našega Odrešenika? »Nisem duhovno tako poglobljena, zato...« Nič zato! Tovarišica, izobrazena si. Toda v teh svetih dneh pusti misel na to in postani povsem preprosta in uboga v duhu, kot je bil mali Jezus. — Na sveti večer ne išči družbe! Dom imaš, bodi samo v domačem krogu; če pa si sama, ostani sama, morda samo z najboljšo prijateljico. Ti moraš prinesiti v svoj dom božičnega sonca, biti moraš pravo središče vsega veselja. Če imate navado, da pripravite božično drevesce, je lepo, a ne pozabi, da so jaslice pomembnejše in na prvem mestu. Pripravi mah, pastirčke in potem postavi domek. Skušaj se prav živjeti v vsako podrobnost — hlevček,

jaslice, Detece v pleničkah, Marija, Jožef — mislim, da mora biti to za vsako dekle še posebno nekaj lepega. Dete je prišlo zato, da je trpelo za me, izbralo si je revščino za me! Prižgi lučko pred jaslicami in poprosi božje Detece, da v tebi prižge istočasno drugo, mnogo bolj blestečo lučko — lučko božje milosti, ki naj nikdar v tebi ne ugasne. Prosi Ga dalje, naj ti da prave nesebične ljubezni do bližnjega, ljubezni do trpljenja, ki ti ga bo poslal On sam, Nato zapoj z vsemi ono tolikrat peto, pa vendar vsakokrat kot prvič doživeto: »Sveto noč«. Tako stori in začutila boš toplino svetega večera z vsemi, ki bodo v tvoji bližini. Pa tudi, če si popolnoma sama, si pripravi isto.

Naj nihče v tvoji bližini na ta dan, tudi nobeden posel ne čuti, da ni doma, da ga kaj na nižjo stopnjo od tebe postavlja. Enak ti je — Kristus je prišel prav tako zanj na svet kot zate! In če imaš v bližini reveža, bolnika, pomisli, ali bi lahko tudi njemu napravila veselje, ali bi mu lahko dala malo topline, malo sonca sv. večera z darom, s prijazno besedo, morda samo z odkritim, iskrenim pogledom, Pomni, da nisi samo zase na svetu in bodi, kakor tvoj Kristus, ki je hodil od bolnikov do revežev, vsem dobrote deleč, ker jih je ljubil.

V dejavni ljubezni, ki sebe razdaje, obhajava praznik božje ljubezni, ki je bila tolika, da je Bog človek postal.

Našim bratom in sestram za mejami

Kakor mi v domovini, se bodo tudi naši ljudje v tujini zbrali ob jaslicah v pričakovanju božjega Odrešenika. Njihove misli bodo prav gotovo ta dan pohitele v domače kraje, ustavile se bodo v naših belih domovih, pomudile se bodo pri jaslicah v kotu, hitele bodo z vsem slovenskim ljudstvom v naše cerkve k polnočnici... Oni se bodo svoje domovine prav go-

tovo spomnili. Toda kdo izmed nas, ki smo doma, se bo ta dan sploh spomnil, da prebiva 1.200.000 Slovencev raztresenih po različnih delih sveta? Koliko Slovencev bo na božični večer zaprosilo božje Dete, ne samo zase in za naš narod v domovini, ampak tudi za one, katerim je domovina le lep sen iz mladih, srečnih dni?

Mi radi pozabljamo, da ni ves slovenski narod v domovini, da ga je le dobra polovica doma! Pozabljamo, da so vsi tisti, ki so odšli v tujino, nujno potrebni naše pomoči, pozabljamo, da nismo zrel narod, če svojih ljudi ne poznamo, če jim v sili ne priskočimo na pomoč! Mi sicer vemo, kje je Koroška, kje Primorska, kje je Francija, kje Amerika. Mi še to vemo, da so na Koroškem Slovenci, da prebivajo na Primorskem; tedi to vemo, da se seljujejo v Ameriko, da hodijo na sezonsko delo v Francijo in Nemčijo! Ne vemo pa, vsaj večina ne, kako ti Slovenci v tujini živijo, ali imajo priložnost, da so vsako nedeljo pri sv. maši, ali jim skozi vse leto sploh pride do rok kaka slovenska knjiga ali slovenski časopis!

Ta dan, ko se nam bo znova rodil božji Zveličar, se spomnimo tudi naših ljudi, ki v tujini trpe za slovenski narod! Pišimo jim, čeprav kratko pismo, vsak svojemu znancu ali sorodniku. Vsak Slovenec, ki ima koga v tujini, mora to storiti, da bodo tudi oni v tujini čutili, da še vemo zanje in da se jih večkrat spominjamo!

Mi smo mladi in zato lahko le malo nudimo našim izseljencem. Zavedamo pa se, kolike važnosti je za nas Slovence izseljenstvo. Zavedamo se, koliko žrtev bo treba, da se bo rešilo to vprašanje. Obljubljamo, da bomo vse storili, kar moremo storiti, da bo našim izseljencem res pomagano! Zavedamo se, da bomo v kratki bodočnosti tudi mi poklicani k reševanju izseljenskega vprašanja, kjer hočemo s pozitivnim delom imeti svoj delež! Ta obljuba naj bo naše božično darilo slovenskim izseljencem!

Vse pa, ki so v tujini, naj novorojeni Zveličar krepi v stanovitnosti in upanju v boljšo bodočnost!

in drugi, ki si jih tako dobro oblikujete; zahvaljujem se vam za vesele novice, ki jih dobivam o organizaciji in razvoju Katoliške akcije...»

Žrtve.

V čem je uspeh žosistov, ki sv. očeta tako tolažijo? V delu za organizacijo, študiju, propagandi? Gotovo. Pa še v nečem, na kar bolj redko pomislimo: v žrtvah. Žosisti razumejo, da smo katoličani del-skrivnostnega telesa Kristusovega in da moremo s prostovoljnimi trpljenjem in žrtvami rešiti svoje brate, ki so v zmoti ali sicer v veliki bedi. Zato žosisti z veseljem žrtvujejo vse nevšečnosti in težave dneva, vsakdanje poklicno delo in še mnoge prostovoljne žrtve za druge delavce, predvsem za komuniste, da bi tudi oni postali Kristusovi, ki je zanje prišel na svet, živel, trpel in umrl in jim more edini prinesiti rešitev. Mnogo je takih delavcev, ki se zahvaljujejo v molitvah za milost trpljenja, da ga morejo žrtvovati Kristusu za rešitev drugih delavcev. Podobno delajo tudi drugi (žesisti, žasisti). Nov duh je zavel v teh ljudeh in Bog daj, da bi zanjel tudi nas in vse katoličane; svet bi dobil drugo lice.

Svetost.

V težkih časih živimo in velike naloge nas čakajo. Ob letošnjem božiču bomo zato prosili nebeško Dete, naj nam v tem boju pomaga, naj posveti naše delo in naše življenje. Sv. oče pravi: »Ta doba je najznamenitnejša, kar jih pozna človeštvo, pa tudi najlepša. Kajti v tej dobi prav nič ni dopuščeno biti polovičarski, v teh časih se mora katoliško življenje razširiti v vsem sijaju, to je doba, v kateri se pripravljajo triumfi Cerkve. Toda zato je potrebna svetost.«

„Mir ljudem...“ Človek.

Bolj kakor kdaj nam je v naših dneh zaželen evangelij svete noči, ko je življenje okrog nas tako daleč, daleč od njega.

Mir je prinesel Kristus v srca ljudi, ki za Bogom hrepene, pa jih zagrešenost po Adamu prikolepa na dno. Na sveto noč je njih prošnja bila uslišana: odprla se je zemlja in rodila Zveličarja, novega Adama.

Mir je prinesel Kristus med ljudi, ko je človeštvu, v temi blodečemu, pokazal njega skupni cilj in dom, ga učil o enakosti vseh ljudi pred Očetom, po katerem smo vsi bratje in sestre, pa je zato zapoved ljubezni do bližnjega enaka prvi in največji — Ta je našla polnost uresničenja v prvih kristjanih. »Glejte, kako se ljubijo med seboj!«

Novodobno človeštvo je zavrglo krščanskega Boga in nauk svete noči: evangelij medsebojne ljubezni. S tem je izpodneslo samemu sebi edino osnovo ljubezenskega soživljenja. Zato vlada od takrat spet predkrščansko načelo: človek človeku — volk! Drug drugega ujedamo. Posamniki med sabo in narodi in državah. Da se ohrani mir, se proglašajo načelo: Če hočeš mir, si vojno pripravljal! In natanko po tem govore državniki o »oboroženem miru«, o »oljčni vejici v senci bajonetov«.

Para bellum žre denar, denar in denar, kakor je pred 300 leti Montecuccoli povedal. Človeštvu ni dovolj, da je svetovna vojna uničila petino vsega svetovnega premoženja; da so USA izdale 26, antantne države 126, centralne sile 61 milijard dolarjev. Da bi bilo mogoče za ta denar sezidati 10.000 mest s 1000 družinskimi stanovanji in vrtovi, 100.000 delavskih domov, 50.000 šol, 10.000 javnih knjižnic, 500 univerz, 5000 gledališč, 100.000 športnih igrišč, 10.000 sanatorijev, kupiti 10.000.000 kmečkih posestev, 10 milijonov poljedelskih strojev, 50 milijonov glav goveje živine. Ni dovolj, da je bilo nad 40 milijonov mrtvih in ranjenih, da živi danes kot grozeč opomin še nad 4 milijone vojnih invalidov (Jugoslavija sama jih ima nad 18.000). In moralna škoda? Kdo bi jo precenil?

Ne. Svet se vsak dan bolj oborožuje, ker država pred državo trepeče. V letu 1930 so potrošili za svetovno oboroževanje štiri milijarde, l. 1936 6 milijard, 1937 7.1 milijarde zlatih dolarjev (600 milijard dinarjev. Za to vsoto bi 50 let v Jugoslaviji ne bilo treba plačati nobenega davka!), ker pač svet »bolj potrebuje topov kot kruha«.

Z obledelimi frazami o človečanstvu, svobodi, enakosti, bratstvu in kar se še podobnih praši po klubih rotarijcev in mednarodnih bratstev hočejo ohraniti »trajen mir«. Toda že prej ko v 20 letih so mednarodne pogodbe postale samo še »kos papirja«; inkorporacija idej evropskega humanizma, Društvo narodov, je dejansko samo še razvalina, babilonski stolp v ruševinah, vsemu človeštvu v posmeh.

Nad Evropo se že dolgo prihuljeno plazi svinčeno siv oblak in vsako uro trepečemo, da se utrga. Veliki Vzhod in evropski Zapad nas z grozo polnita.

Nam, ki s katoliškega zorišča, pod prizmo Kristusovih naukov motrimo življenje, je vsak dan trdnjše prepričanje, da: »Zaman se trudijo zidarji, če Bog ne zida hiše«, in pravilnost Krekovih besed:

»Brez Krista ljudi ne zedinja zvestoba, Brez Krista enakost zaman se poudarja, Brez Krista i bratstvo ne zbrati sveta.« (Pesem kat. shoda 1892.)

Zato smo danes bolj ko kdaj odločeni z zgledom in besedo učiti človeštvo edino pravega nauka, da bi bil mir božjega Deteta med nami, ki smo bratje.

»Osservatore Romano« z dne 14. decembra t. l. ugotavlja, da je mnogo italijanskih listov v poročilu o tajnem konzistoriju zamolčalo papeževe besede, v kolikor se nanašajo na skrb vzbujajoče razmere v Nemčiji.

1.
Ognjeni drom je čezenj šel,
kot slap odlomljenih zvezda
se vsuje čez nebo...

V bridkosti ves je osamel
in slep in nem odšel je v noč —
joj, kdo mu luč prižge v temo?

Neznana pot in smer — in cilj
ga je izmučil, kot izlil
bi vanje svojo srčno kri.

Sam, čisto sam in brez opor
je blodil kakor meteor...
dokler postal ni tih in vdan.

A ko najhuje je trpel,
se mu je s križa nasmehljal
Bog sam in ga je v svoje roke vjel...

2.
In šel oznanjat blagovest je...
da vsaki duši pozabljeni
pokazal raj bi izgubljeni...
šel v ulice, in na razcestje.

Da v nje posije luč pričakovanja
in strmi upov plamen sreče,
da v prsih ožge srce goreče,
da prišla bo svetlost spoznanja

vsem, ki se umikajo rešilni luči,
ki žge preveč oči nevajene,
od bleska spolzkih sanj omamljene,
ki večno zablja jih in muči.

3.
In blagovest je šla od ust do ust...
Božično noč pa bratom je zapel
božično pesem, a odmev
je čudno tih začul od vseposod:

Nocoj je svet večer, nocoj je sveta noč,
prav rahlo boža dušo nam pojoč,
moj brat in sestra ti,
ne čutiš v sebi božji dih noči?

O sveta noč, tako skrivnostna si,
o sveta noč, tako vsa bela si,
da ves čist hodim z brati v božji molk noči,
le v sneg se vdirajo mi romarske stopinje.

Iz radosti do Jezusa se svetijo oči,
do majhnega, ubogega, ki toplo govori:
K meni pridi, moj najmanjši brat,
da mir dobi srce razžaljeno,
saj danes je moj dan
in moje je srce za vse pripravljeno...

Jože Cukale.

VAŽNOST VERSKE VZGOJE

Danes, ko državna vsemogočnost vse bolj izključuje zahteva zase vso vzgojo mladine in se ne omejuje samo na to, da jo v državljanskem pogledu vzgoji, do česar ima prav gotovo pravico, zahteva Cerkve odločno bolj kot kdaj svojo pravico do verske vzgoje mladine in pravico do lastnih šol. Pa tudi nekatoličani vedno bolj spoznavajo, da more biti le prava verska vzgoja trden temelj družbenega reda. Tako je predsednik šolske organizacije ameriške episkopalne cerkve pred kratkim izjavil na nekem zborovanju: »Značaji se ne morejo razvijati brez vere v Boga. Zato sem prepričan, da je vsaka vzgoja brez verskega pouka nepopolna. Šele vera daje zakonom smisel, substanco in tudi možnost, da vplivajo. Brez vere bi še tako lepa in sama po sebi vzvišena etična načela komaj kdaj odločujoče vplivala na človekovo življenje.«

Poljski akademski mesečnik »Odrodzenie« prinaša med drugim tudi daljše poročilo o letošnjem kongresu »Slaviae Catholicae«, ki je bil v Ljubljani.

Praznik slovenske pesmi v Unionu

V ponedeljek, dne 13. t. m. je naš Akademski pevski zbor praznoval na svečan in sijajen način desetletnico svojega kulturnega udejstvovanja. Deset let nesebičnega, požrtvovalnega dela, deset let uspeha ob intenzivnem, neutrudnem študiju je minulo od časa, ko so akademiki idealisti prvič stopili pred slovensko javnost s svojo pesmijo. Njihov delovni program je bil izključno posvečen slovenskim glasbenim umetninam. Obravnaval je sodobne vokalne kompozicije, slovensko narodno pesem ter posamezne avtorje v okvirju samostojnih stilnih koncertov. Zbor je šel s pesmijo po vsej Sloveniji in navdušenje, ki je povsod spremljalo njegove nastope, je bilo najboljši dokaz, kako zelo je ustregel narodu.

Ponedeljski večer je bila veličastna manifestacija za zborov desetletni trud in napor. Program je prikazal prerez skozi dosedanje tvorbnost. Od Trubarjevega-Tomčevega »Očenaša« do Kogojevega »Rekvijema«.

Že »Očenaš« je izval vihar navdušenja, naslednje pesmi pa so razpoloženje sproti stopnjevale. Od točke do točke se je občinstvo bolj razvnelo. Ploskanja ni hotelo biti kraja. Zlasti so užgale — kakor vedno — dovršeno interpretirane narodne pesmi (»Ribniška«, »Srce je žalostno«, »Flosarska«, »Voznica« in druge). Višek večera je bil dosežen s Kogojevim »Rekvijemom«, pretresljivo, veličastno kompozicijo, ki ji v slovenski vokalni glasbi zlepa ni najti primerne.

Koncertu so prisostvovali vse ljubljanske prominence. Opazili smo g. bana dr. Natlačena soprogo, g. rektorja dr. Kušaja, divizionarja g. Tomiča in druge. Občinstva se je zbralo nad dva tisoč.

Pokroviteljstvo nad prireditvijo je prevzelo Njeno Veličanstvo kraljica Marija, zborova pokroviteljica. Zastopala je visoko pokroviteljico dvorna dama gospa Tavčarjeva.

Koncert je bil najlepši in najuspešnejši glasbeni dogodek v letošnjem letu. Dokazal je, do kakšne višine je možno privedi zbor, ki je inteligenten, glasovno na višini ter resno dela. Vse točke so bile naštudirane z brezprimerno skrbnostjo. Še nikdar doslej zbor ni bil tako zvočen, tako dovršeno izdelan in homogen kakor je bil na ponedeljskem koncertu. Pevcem akademikom ljubljanske univerze in dirigentu g. Francetu Maroltu čestitamo k edinstveno sijajnemu uspehu, za bodoče delo pa mu želimo vse najboljše. Misija, ki si jo je bil nadel je vredna truda in napa in bo v slovenskem narodu zapustila neizbrisne sledove.

Protikomunistični organizaciji »Défense Sociale Argentine« in »Défense sociale brésilienne« bosta skupno izdajali posebna poročila o delovanju komunizma v Argentini in Braziliji.

Marksistični študentje Mehike so po svojem zadnjem zborovanju objavili manifest, ki v njem označujejo duhovščino in vero kot sovražnika socialnega napredka, zahtevajo razpust armade, razbitje moči kapitala, socializacijo žen, lastnine in industrije.

Radek na svobodi. Časopisi iz zamejstva so že večkrat poročali, da uživa Radek kljub obsodbi (v znanem procesu je bil obsojen na 10 let ječe) popolno svobodo. Varšavski list »Kurier Chermomy« poroča, da prebiva v Leningradu in da »izvaja kontrolo nad arhivom revolucije«.

»Večernaja Moskva« poroča z dne 23. novembra: »Zima se je pričela. Kakor pa je videti, tega vodilni možje v državnih trgovinah še niso zapazili. Če namreč želite kjerkoli kupiti toplo perilo, nogavice ali rokavice — bo vaše iskanje zaman. Povsod pa boste slišali odgovor »Smo imeli, pa prav danes smo vse razprodali«.

Rajši v ječo kot pa v svobodo sovjetskega „raja“

Ameriški komunist Fred E. Beal je pred nedavnim objavil v listu »The American Mercury« svoje skušnje s komunisti. Že s 14 leti je začel z delom v tekstilni tovarni. Kmalu se je pridružil socialistični stranki. Kot pristaš leve v stranki je kmalu prestopil v komunistično stranko, kjer se je močno udejstvoval.

V zapor zaradi stranke.

7. jun. 1929 so bili v Gastoniji (North Carolina) velike stavke in nemiri, pri katerih so izgubili življenje štirje stražniki. Beala in še šest komunistov so prijeli in jim hoteli naprtiti odgovornost za vsa ta dejanja. Toda sodišče bi jih bilo zaradi pomanjkanja dokazov oprostilo, če jih ne bi stranka prisilila, da so obtožbe priznali. Dobili so po 17 do 20 leti ječe. »Tako nas je,« piše Beal dobesedno »visoka strategija ameriških stalinistov napravila za komunistične mučence«.

Ko so dobili iz nekega fonda in od liberalcev zadostno vsoto za kavcijo (26.500 dolarjev), so jih izpustili. Stranka jim je obljubila, da jih bo spravila v SSSR. Poprej pa so morali opraviti propagandno popotovanje po ameriških državah, kjer so nastopali kot mučenci in junaki komunistične stranke.

Prvič v SSSR.

S ponarejenimi potnimi listi so prišli vsi v Berlin od od tam so 28. junija 1930 odpotovali proti »obljubljeni deželi«. Sprejem je bil hladen, ker se vlada SSSR ni hotela zameriti vladi v USA. Namesto slovesnega sprejema so jih gonili od tovarne do tovarne, kjer so morali

neprestano predavati o »bedi v kapitalistični Ameriki«. Že po dveh tednih hoče Beal nazaj v USA. Spoznal je, da je delavec v SSSR suženj.

Seveda mu vrnitve niso hoteli dovoliti. Končno se mu je po velikih težavah posrečilo, da se je januarja 1931 vrnil v New York. Hotel je prestat svojo kazen, toda stranka mu tega ni dovolila, ker bi ves svet zvedel, da mu je ljubše 20 let zapore v Ameriki kakor pa svobodno življenje v SSSR. Ker je bil kljub mnogim razočaranjem še trden komunist, se je dal pregovoriti.

Drugič v Moskvi.

Ker so mu prigovarjali, da je bil prekratek čas v Sovjetiji, da bi jo dodobra spoznal, se je vdal in se vnovič napotil v SSSR, kjer je ostal dve leti. Trudil se je, da bi se prepričal o pravičnosti Stalinovega socialnega in gospodarskega programa, toda kolikor globlje je spoznaval življenje in dogajanje v Sovjetiji, toliko večje je bilo njegovo razočaranje. Sam je zapisal, da ni mogel več živeti z lažjo v sebi, kakor jo nosi s seboj vsak pristaš Stalina. Po nedopovedljivih težavah, ki mu jih je delala komunistična stranka, se mu je posrečilo zbežati v Ameriko.

V Ameriki se je umaknil iz komunistične stranke. Njegove sanje o sovjetski Ameriki so se zrušile v prah, kajti v SSSR ni našel raja, ampak bojišče, polno mrtvih. Glede kazni, ki jo bo moral prestat, pa je zapisal: »Moj sedanji položaj je sicer do skrajnosti neprijeten, toda rajši ga imam kakor pa hinavsko življenje komunističnega funkcionarja!«

Praznik Brezmadežne v Belgradu

Praznik Brezmadežne v prestolici še nikdar niso katoličani tako svečano proslavili kakor letos. Če hočemo biti točnejši, se je ta veliki mladinski praznik naše ljube Gospe v prestolnem mestu prvič javno proslavljal. To častno nalogo si je nadel prvi slovenski katoliški akademski klub v Belgradu, ki si je za svoj prvi javni nastop izbral naš mladinski praznik.

Višek je dosegla proslava s slavnostno akademijo, ki jo je priredil Klub slov. kat. akademikov. Pokroviteljstvo nad prireditvijo je blagohotno sprejel prevzvišeni gospod nadškof belgrajski in smederevski msgr. dr. Josip Ujčić, ki se je akademije tudi osebno udeležil ter tako svečano slavlje še povečal. Kako priljubljen je prevzvišeni gospod nadškof med svojimi verniki, smo videli zopet, ko je bil deležen ponovnih prisrčnih ovacij vseh navzočih.

Med odličnimi gosti smo opazili zastopnika g. ministra dr. Kreka, ki je bil žal nujno zadržan, zastopnika čehoslovaškega poslanika na našem dvoru, osebnega tajnika g. poslanika, predsednika Prosvetnega društva v Belgradu dr. Bizjaka, šefa Centralnega higijenskega zavoda dr. Pirca, klubskega referenta g. Krošelja s soprogo, lepo število naših akademskih starešin in mnogo gostov.

Predsednik kluba tov. Bombek je v uvodni besedi pozdravil vse navzoče, se zahvalil ekselenci nadškofu za izredno naklonjenost, ki jo je izkazal na novo ustanovljenemu klubu s tem, da je prevzel pokroviteljstvo, in vsem gostom za obisk v tako velikem številu. Nato je nadaljeval: »Živimo v razmerah in okoliščinah, ki niso pač najodličnejše urejene, zlasti če govorimo z našega akademskega stališča. Bolj kot kdaj prej nam veljajo besede neumrlega vladike Jegliča: »Satan ima že svojo fronto«, a hvala Bogu, lahko rečemo tudi naprej z velikim nadškofom: »pa ima tudi Kri-

stus svojo fronto!« Slovenski katoliški akademiki, ustrojeni od nekdanjih vrst naših prosvetnih društev in podobnih organizacij, smo se v naši ožji domovini dobro naučili ljubiti Boga in smo bili sami žive priče, kako zelo ljubijo Slovenci Mater Božjo, in vemo, da smo zares kot malo kateri narod na svetu Slovenci Marijin narod. Tega nismo pozabili, četudi so se razmere s prihodom na svojevrstna tla belgrajske univerze poplonaoma spremenile: vedeli smo, da je v skupnosti moč in začeli smo iskati drug drugega. Našli smo se. Bilo je to pred dobrimi dvema leti. Na občnem zboru letos so se nam uresničile davne želje, da smo postali samostojen akademski klub. In naša prva javna prireditev danes bodi posvečena Tebi, Brezmadežna, ki si naša največja mladinska Priprošnjica! Po dveh letih ne lahkega, a vendar uspešnega dela, stojimo pred razveseljivim dejstvom, da se lahko kot klub slovenskih kat. akademikov predstavimo širši javnosti. Živimo v težkih časih, v katerih se skrbno držimo naše jasno začrtane poti: v neomajnem zaupanju v Vsemogočnega, po priprošnji blažene Device Marije, v skrivnosti presvete Evharistije, verni otroci sv. očetu papežu Piju XI., verni sinovi domovini, katoliški Slovenci, hočemo držati pot, ki so nam jo začrtali naši predniki in narodni voditelji in tako nam Bog pomagaj in Brezmadežna Devica Marija! Bog živil!«

Sledile so druge točke programa: Schubertov »Ave Marija« (tov. Colnarič Ivo), akademski oktet je zapel S. Miheličev »O Gospa moja« in S. Premrlovo »Zdravo Marijo«. Tov. Fidelj je recital Voduškovo »Prošnjo pesem«. Sledila je Gounodova »Ave Marija«, violina solo (tov. Zore). Nato so sledile solo točke (tov. Colnarič): Lajovic: »Mesec v izbi« in Prelovec: »Rožmarin«, ter pesmi okteta: H. Sattner: »Pogled v nedolžno oko« in Jurve-

Z zagrebške univerze

Občni zbor na tehniko je pokazal padec maksističnih glasov. Vložen je bil le seznam hrvatskih nacionalistov. Občni zbor je potekal mirno; edino levičarji so skušali napadati, seveda skrivajoč se pod firmo strokovnosti. Prav tako so tudi na agronomiji z veliko večino zmagali hrvatski nacionalisti (lani komaj z enim glasom).

Dne 10. t. m. je bil miting veterinarjev, ki so ga sklicali zaradi nove uredbe. (Ta je bila seveda tudi glavna snov debate.) Končno so razglasili stavko, ki naj bi trajala tako dolgo, dokler veterinarski svet, na katerega je bila vložena resolucija, na njo ne odgovori pozitivno.

7. t. m. je bil občni zbor Kluba medicincev, v katerem je včlanjenih največ medicincev zagrebške univerze. (Sicer še obstoja Jugoslovanski klub medicincev, ki pa nima mnogo članov.) Klub medicincev šteje 544 članov in je imel v preteklem letu denarnega prometa 200.000 din brez menze. Klub medicincev je pokazal veliko delavnost. Glavno klubovo delo se kaže zlasti v neumornem prizadevanju za ustanovitev medicinske menze. V njej dobiva še dokaj dobro hrano opoldne okrog 180, zvečer okrog 120 akademikov po zmerni ceni 10 din dnevno. Precej medicincev ima v tej menzi popust. Ker je menza imela stalni deficit, si je odbor skušal pomagati na različne načine. Trikrat je bila izvedena nabiralna akcija po cestah. Zadnja je dala okrog 10.000 din. V ta namen sta bili prirejeni tudi dve kinopredstavi. Klub je začel letos izdajati tudi svoj list »Savremeni hrvatski medicinar«, v katerem obravnava strokovna in društvena vprašanja. Klub je priredil meseca februarja ples, ki je dal 14.000 din čistega dobička. Izdanih je bilo precejšnje število novih študijskih skript, izpeljala se je na širši bazi počitniška izmenjava praks.

Kakor vsako leto, je bilo tudi letos veliko zanimanje in mrzlične priprave za občni zbor in volitve. Stari odbor so sestavljali izključno člani HSS, ki pa so ga podpirali tudi levičarji. Bilo je slišati, da bodo ekstremni nacionalisti (»frankovci«) in HSS sestavili letos kompromisni seznam, nasproti temu pa tudi levičarji svojega. Končno je kompromis med frankovci in HSS padel v vodo. Pojavila sta se seznama HSS in frankovcev samostojno. Takoj so marksisti svoj seznam umaknili, ter izjavili, da zapajo članom HSS in da vidijo v tem odboru poročstvo za resno delo. Po vsem tem sta končno prišla pred volilno odločitev le dva seznama, izmed katerih je seznam HSS zmagal s 50 glasovi večine (194 : 144).

Izid volitev je pokazal, da so frankovci precej močni — sicer je na njihovi strani precej Bolgarov in Ukrajincev — kajti ostali dve skupini sta dali komaj 50 glasov več. Če bi bile postavljene tri liste, bi skoraj gotovo dobili večino frankovci.

Na podlagi tega je jasno, da so tudi slovenski levičarji strnjeno volili HSS, ostali (katoliški in liberalni akademiki) pa so se volitev vzdržali, ker se niso hoteli in mogli pokazati kot zagovornike levičarjev, zaradi navedenih dejstev pa tudi ne dati zaupanja strankarsko prenapetim nacionalistom. V primeru, da bi bili postavljeni trije seznama, bi gotovo vsi, ki so se vzdržali, glasovali za seznam HSS.

nec: »Spomin na zimski večer«. Deklamacija tov. Žvana: S. Gregorčič: »Samostanski vrtar«, je bila posrečeno dopolnjena s scenerijo. Po kratkem odmoru je kot zaključek tega večera bila vprizorjena duhovna igra »Satan«. Igra (pod vodstvom tov. Žvana) je dosegla popolen uspeh.

Gostilna „Zadružna klet“, Kongresni trg 2 ima dobro, zdravo in ceneno hrano in pijačo. Postne dneve postno jed

Prosimo, da popravite: V članku »Kakšen bodi oziroma ne bodi boj proti komunizmu« v 11. številki se glasi stavek v 11. vrsti zadnjega odstavka prav: »Kocbeku krščanstvo ni ideologija, ampak udejstvovanje in spreminjanje, osebna preobrazba sveta; ni ideologija, marveč zgolj sistem aktualizma, življenje, ljubezenska resničnost.«

V članku »Iz suženjstva v suženjstvo« pa se glasi citat v 1. odstavku pravilno: »Izdaja zapadnega humanizma (ne: komunizma), ki ga še ima kljub vsemu delavsko gibanje...«

Katoliške poklicne organizacije v Parizu imajo sedaj okoli 70.000 članov, ki so razdeljeni v 24 odsekov. Odseki se dele v skupine: železničarji jih imajo 526, zdravstveni odsek 85 itd. V odseku za socialno delo je organiziranih 25 odstotkov vseh pariških socialnih delavcev.

Obiščite mlekarne

Gorenjskih mlekarских zadru^g v Naklem

kjer Vam postrežejo s
toplim in mrzlim mle-
kom s čnim maslom
„DETELJICA“
in s siri vseh vrst!

Poslovalnice: v Ljubljani,
v Kranju,
na Jesenicah,
v Trzinu t. t. d.

MISIJONSKA TISKARNA Domžale-Groblje

Tiska knjige, časopise,
akcidenčne tiskovine

Vsak inteligent
čita tudi versko
literaturo!

Poglobitvi verskega življenja služi
odličen ilustrirani mesečnik

Letna naročnina
16 dinarjev

Uprava: Ljubljana,
Zrinjskega 9
(Ček. račun 10.604)

GLASNIK PRESVETEGA SRCA JEZUSOVEGA

z mesečno prilogo naših slovenskih
misijonarjev v Indiji
BENGALSKI MISIJONAR

Ako potrebujete

tiskovine, kataloge, ilustracije, prospekte in se
ne morete odločiti, v kakšni tehniki
naj se izdelajo, se blagovolite obrniti na

JUGOSLOVANSKO TISKARNO V LJUBLJANI

Brz o j a v n i n a s l o v :
„Jugotiskarna Ljubljana“

Umetniški grafični zavod, v katerem so zastopane
vse moderne grafične panoge. — Vsa grafična
dela se izvršujejo lepo, solidno in po zmernih cenah

Bakrotisk, offset- in litografski
tisk, klišarna, tiskarna
za knjigo- in umetniški tisk

UPRAVA SPOROČA.

Tej številki prilagamo položnice. Če še
niste poravnali naročnine, Vas prosimo, da
to kar najhitreje storite, ker moremo list red-
no izdajati le, če naročniki naročnino redno
plačujejo.

Če ste naročnino že poravnali in Vam raz-
mere dopuščajo, pošljite kak dinar za naš
tiskovni sklad.

Za novo leto nas morete najbolj razvese-
liti, če nam pridobite vsaj enega novega na-
ročnika.

Prihodnja številka izide 13. januarja 1938.

Parna pekarna

F. DOLINAR Pred škofijo

Vam želi vesele božične praznike in srečno
novo leto in se Vam tudi v l. 1938. priporoča

GRILC & KOMP. čevljarstvo - NOVO MESTO

Prodaja vseh vrst čevljev. Izdelava po
meri. Poprava čevljev hitro in poceni

Tvrdba

F. I. Goričar Ljubljana

priporoča svoji dve trgovini
na Sv. Petra cesti 29 in 30

in s cer perilo in trikotažo
za gospode, kravate, štofe
za moške obleke i. t. d.

Cene konkurenčne!

Vse
pisarniške
in šolske
potrebščine
nudi

KNJIGARNA MOHORJEVE TISKARNE

Knjige
domaćih
in tujih
založb
nudi

Celje
Prešernova ul. 17

Zahtevajte brezplačen seznam knjig

Ljubljana
Miklošičeva c. 19

Salda-konte,
štrance, jourmale,
šolske zvezke

Mape,
odjemalne knjižice,
risalne bloke itd.

nudi po izredno ugodnih cenah

KNJIGOVEZNICA JUGOSLOVANSKE TISKARNE V LJUBLJANI, KOPITARJEVA UL. 6, II. NADSTR.